

Π.Ο. Ε.Μ.Δ.Υ.Δ.Α.Σ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΝΩΣΕΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ
ΣΧΟΛΩΝ

Μαυρομματαίων 17, 104 34 ΑΘΗΝΑ

τηλ: 210-88.16.583 fax: 210-82.59.410 e-mail: emdydas@tee.gr URL: www.emdydas.gr

Αρ. Πρωτ.: 8633

Αθήνα, 12/11/2021

Προς: Α' Βάθμιας ΕΜΔΥΔΑΣ

(για ενημέρωση των μελών)

Θέμα: Σχετικά με την Υπουργική Απόφαση για τους Ιδιωτικούς Φορείς Επίβλεψης σε Έργα άνω των ορίων

Συνάδελφοι/σες

Ενημερώνουμε ότι εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση Υπ' αριθμ. 299659 του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για την Άσκηση καθηκόντων επίβλεψης σύμβασης Έργου άνω των ορίων από Ιδιωτικό Φορέα Επίβλεψης ([ΦΕΚ/Β/5104/4-11-2021](#)). Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας καταλαμβάνει τις δημόσιες συμβάσεις έργων του Βιβλίου I και του Βιβλίου II του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη των παρ. 6 και 7 του άρθρου 227 του άνω νόμου, ή άλλων ειδικότερων νομοθετικών ρυθμίσεων, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των ορίων της περ. α' του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 και της περ. β' του άρθρου 235 αντίστοιχα. Εκκρεμεί η έκδοση αντίστοιχης ΥΑ για τα έργα κάτω των ορίων.

Για την εν λόγω ΥΑ ισχύουν όλα όσα επισημάναμε για την αντίστοιχη ΥΑ για τις Μελέτες και όσα είχαμε επισημάνει και κατά τη συζήτηση του σχετικού Νόμου Ν.4782/21 (και βάσει του υπ' αριθ.8357/7-12-20 εγγράφου μας που εστάλη προς τους Υπουργούς Αν.& Επενδύσεων και Υποδομών)

Α. Απουσιάζει οποιαδήποτε **πρόνοια για την αιτιολόγηση της απόφασης** της Αναθέτουσας Αρχής σχετικά με την ανάθεση επίβλεψης Έργου σε Ιδιώτη ή από την Υπηρεσία αναφέροντας πολύ καθαρά ότι *δεν απαιτείται ειδική αιτιολογία της σχετικής απόφασης ή του αντίστοιχου όρου της διακήρυξης*. Η πρόβλεψη του Ν.4412/16 για την έκδοση ΥΑ που να ορίζει την **Τεχνική Επάρκεια των Αναθετουσών Αρχών**, ουδέποτε υλοποιήθηκε για να καταργηθεί οριστικά με το Ν.4782/16. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα σχετικά πιο στελεχωμένες Υπηρεσίες (ή με μικρότερο φόρτο Έργων) να αναθέτουν την επίβλεψη σε ΙΦΕ, ενώ άλλες όχι χωρίς κανένα κριτήριο.

Β. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στο έργο χωρίς να μας λέει όμως πως και με ποια διαδικασία αφού δεν δύναται να προβεί στον ορισμό επιβλεπόντων από τους τεχνικούς της υπαλλήλους.

Γ. Η εγγραφή στο ΜΗ.Ε.Σ.Δ.Δ.Ε. αποτελεί την μόνη απαιτούμενη πιστοποίηση των ιδιωτικών φορέων, προκειμένου να τους ανατεθούν οι υπηρεσίες επίβλεψης της παρούσας. Μοναδικό δηλαδή **κριτήριο ελέγχου του ΙΦΕ** αποτελεί η εγγραφή του στο σχετικό Μητρώο.

Δ. Έκαστος υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να δηλώνει με την προσφορά του τον ΙΦΕ, στον οποίο θα ανατεθεί η επίβλεψη της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αυτή κατακυρωθεί στον ίδιο. 2. Για την πλήρωση της ως άνω απαίτησης κάθε υποψήφιος ανάδοχος επιλέγει με δαπάνες του τον ΙΦΕ που θα προτείνει με την προσφορά του. **«Γιάννης κερνάει, Γιάννης πίνει» λέει ο λαός μας. Δε θα μπορούσαμε να προσθέσουμε κάτι άλλο.**

Ε. Ο ΙΦΕ δεν συνιστά υπεργολάβο του υποψηφίου αναδόχου, καθόσον δεν θα ανατεθεί σε αυτόν η εκτέλεση μέρους της σύμβασης κατά το άρθρο 58 του ν. 4412/2016, ούτε συνιστά οικονομικό φορέα στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο ανάδοχος κατά το άρθρο 78 του ίδιου νόμου. Το σημείο αυτό μάλλον προστέθηκε για να διασκεδάσει τις εντυπώσεις της βάσιμης κριτικής της ΕΑΑΔΗΣΥ σχετικά με την τριγωνική σχέση Αναθέτουσας Αρχής, Αναδόχου και ΙΦΕ, όπου **ο ΙΦΕ επιλέγεται και πληρώνεται από τον Ανάδοχο για να κάνει τη δουλειά της Δημόσιας Αναθέτουσας Αρχής!**

ΣΤ. "Ο Ιδιωτικός Φορέας Επίβλεψης έχει κατά την άσκηση των καθηκόντων του όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται από τις διατάξεις του ν. 4412/2016 στην επίβλεψη, όταν αυτή ασκείται από υπαλλήλους της Διευθύνουσας Υπηρεσίας." Όπως όμως ορθά επισημαίνει και η ΕΑΑΔΗΣΥ : "ο ΙΦΕ δεν εκδίδει διοικητικές πράξεις ούτε δημόσια έγγραφα · Συνεπώς, εδώ φαίνεται ότι υφίσταται μια μη γνήσια ή οιονεί ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας όπου ανατίθεται σε ιδιώτες η συγκέντρωση στοιχείων επί των οποίων μπορεί η διοίκηση να εκδώσει διοικητικές πράξεις. Μάλιστα, εν προκειμένω υφίσταται μια εισέτι πιο προωθημένη τέτοια μορφή αφού οι ΙΦΕ δεν δρουν απλώς προπαρασκευαστικά για πράξεις της αναθέτουσας αρχής αλλά ουσιαστικά συμμετέχουν στην μεταγενέστερη έκδοση των αναγκαίων διοικητικών πράξεων από τα όργανα της, καθώς η διοικητική πράξη προκύπτει είτε σιωπηλά από την διευθύνουσα υπηρεσία (δια της παρόδου της προβλεπόμενης δεκαπενθήμερης προθεσμίας εναντιώσεως) είτε από την προϊσταμένη αρχή σε περίπτωση που γίνει αποδεκτή συνολικά ή μερικώς η εναντίωση της διευθύνουσας υπηρεσίας ή απορριφθεί η εναντίωση κατά υιοθέτηση των πορισμάτων του ΙΦΕ.". **Η τελική ευθύνη δηλαδή θα συνεχίσει να βαρύνει τη Δημόσια Αναθέτουσα Αρχή η οποία και θα εκδίδει όλες τις σχετικές Διοικητικές Πράξεις.**

Ζ. Ο ΙΦΕ ελέγχει και υπογράφει τους λογαριασμούς που υποβάλλει ο ανάδοχος. **Με απλά λόγια ένας ιδιώτης υπογράφει την καταβολή αμοιβής - από το Δημόσιο - σε άλλο ιδιώτη χωρίς καμία προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος.**

Η. "Ο ΙΦΕ, τα μέλη του (φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν στον ΙΦΕ σε περίπτωση ένωσης) και τα πρόσωπα που στελεχώνουν την ομάδα επίβλεψης δεν πρέπει να συνδέονται με τον ανάδοχο και τους υπεργολάβους του με σχέση, η οποία να δημιουργεί κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων." Η πολύ γενικόλογη αυτή διατύπωση **δε μπορεί να καλύψει το σύνολο των αλληλοεξαρτήσεων παρελθόντων ετών ή και μελλοντικών σχέσεων που δύνανται να ανακύψουν μεταξύ Αναδόχου Μελέτης και Ιδιωτικού Φορέα Επίβλεψης.** Να το πούμε με απλά λόγια, ποιος απαγορεύει τον ΙΦΕ μετά την περαίωση του έργου του να αναλάβει και άλλες αναθέσεις ή εργασίες από τον Ανάδοχο? Τα παραπάνω δε αποδεικνύονται με μια απλή Υπεύθυνη Δήλωση!

Θ. "Εφόσον η επίβλεψη θα γίνει από ΙΦΕ, η διακήρυξη του προς ανάθεση έργου προβλέπει τον τρόπο υπολογισμού και το συνολικό ύψος της αμοιβής του ΙΦΕ. Η αμοιβή του ΙΦΕ προστίθεται στην προεκτιμώμενη αμοιβή για την εκτέλεσή του. Η αμοιβή του ΙΦΕ υπολογίζεται βάσει του προϋπολογισμού της προς ανάθεση έργου και όχι βάσει της προσφοράς του αναδόχου που τον προτείνει." **Η αμοιβή δηλαδή της Επίβλεψης του Έργου αυξάνει το συνολικό κόστος του Έργου και μάλιστα στο αρχικό προϋπολογισμένο ποσό και όχι στο Συμβατικό.** Αυτό οδηγεί ευθέως σε αύξηση του κόστους υλοποίησης των Έργων από 1 έως και 2% επί του εκτιμώμενου προϋπολογισμού ή 2%-4% περίπου επί του συμβατικού προϋπολογισμού.

Ι. "Ειδικότερα, η αμοιβή του ΙΦΕ θα υπολογίζεται ως το άθροισμα των κατωτέρω κλιμακούμενων ποσοστών επί της αξίας της προεκτιμώμενης αμοιβής του έργου και ως εξής: α) για την αξία της προεκτιμώμενης αμοιβής του έργου από το όριο του άρθρου 2 της παρούσας έως και 10.000.000 ευρώ η αμοιβή του ΙΦΕ θα υπολογίζεται σε ποσοστό 2% επί της αξίας αυτής, β) για την αξία της προεκτιμώμενης αμοιβής του έργου από 10.000.001 ευρώ έως 25.000.000 η αμοιβή του ΙΦΕ θα υπολογίζεται σε ποσοστό 1,5% επί της αξίας αυτής, γ) για την αξία της προεκτιμώμενης αμοιβής του έργου από 25.000.001 ευρώ έως 50.000.000 η αμοιβή θα υπολογίζεται με ποσοστό 1% επί της αξίας αυτής, δ) για την αξία της προεκτιμώμενης αμοιβής του έργου από 50.000.001 ευρώ και άνω η αμοιβή θα υπολογίζεται με ποσοστό 0,5% επί της αξίας αυτής." Οι προβλεπόμενες αμοιβές είναι αρκετά υψηλές δεδομένων τόσο ειδικά για τα «μικρότερα» Έργα. Ενδεικτικά μια Υπηρεσία που επιθυμεί να αναθέσει 5 Επιβλέψεις Έργων των 5 εκατομμυρίων € θα αυξήσει το κόστος κατά $5 \times 2\% \times 5.000.000 \text{ €} = 5 \times 100.000 \text{ €} = 500.000 \text{ ευρώ}$ **για εργασία που θα μπορούσαν άνετα να διεκπεραιώσουν πέντε Διπλωματούχοι Μηχανικοί Υπάλληλοι με υποπολλαπλάσιο (20%) κόστος (ενδεικτικό κόστος νεοδιόριστου Μηχανικού 15-20.000 €) και ταυτόχρονα να προσφέρουν πολλαπλάσιες υπηρεσίες στο Δημόσιο**

(συμμετοχή σε επιτροπές, σύνταξη μελετών, διεκπεραίωση εγγράφων, αυτοψίες, υπηρεσιακές εισηγήσεις κλπ). Το κόστος αυτό αυξάνει δυσανάλογα και λόγω των τεράστιων εκπτώσεων που είναι συνηθισμένες. Για να το πούμε με ένα παράδειγμα: Ένα Δημόσιο Έργο προϋπολογισμού 10.000.000 € δημοπρατείται και ανατίθεται με έκπτωση 60% (πραγματικό ύψος Εκπτώσεων σε Δημόσια Έργα). Το συμβατικό κόστος του Έργου γίνεται 4.000.000 € ενώ η αμοιβή της επίβλεψης θα παραμένει στα 200.000 €. Ξεπερνά δηλαδή το 5% του συνολικού κόστους του Έργου. Επιπρόσθετα εάν στο έργο υπάρχουν παρατάσεις ο ΙΦΕ δικαιούται μέχρι το πέρας της οριακής προθεσμίας επιπλέον αμοιβή προσαυξάνοντας έτσι υπέρογκα το συνολικό κόστος του έργου. Η σχέση κόστους – οφέλους είναι συντριπτική υπέρ της Επίβλεψης από το Δημόσιο αν συνυπολογίσει κανείς και την προστιθέμενη αξία της πείρας που αποκτούν οι εμπλεκόμενοι Υπάλληλοι Μηχανικοί. **Οι αμοιβές των ιδιωτών επιβλεπόντων θα μπορούσαν κάλλιστα να χρηματοδοτήσουν προσλήψεις νέων μηχανικών ή και βελτίωση των αποδοχών των υπηρετούντων Υπαλλήλων ώστε να υπάρξει προστιθέμενη αξία στις Δημόσιες Τεχνικές Υπηρεσίες που θα κληθούν να απορροφήσουν τα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης με σεβασμό στο Δημόσιο Συμφέρον.**

Με τις ρυθμίσεις αυτές εξαφανίζεται ο Τεχνικός ρόλος και το αντικείμενο των Μηχανικών με απρόβλεπτες συνέπειες στη μελλοντική δυνατότητα των Δημόσιων Τεχνικών Υπηρεσιών να σχεδιάζουν, να μελετούν, να παρακολουθούν και να ελέγχουν το παραγόμενο Τεχνικό έργο. Συνοψίζοντας, ιδιώτες θα καθορίζουν τις τεχνικές προδιαγραφές για τα έργα, ιδιώτες θα καθορίζουν τις τιμές των υλικών και των εργασιών, δηλαδή το κόστος των έργων, τις μελέτες θα τις εκπονούν οι ιδιώτες μελετητές και θα τις επιβλέπουν οι πιστοποιημένοι ιδιωτικοί φορείς. Τα έργα θα τα κατασκευάζουν οι ιδιώτες εργολάβοι και θα τα επιμετρούν και επιβλέπουν ιδιώτες. Μόνο το κόστος θα πληρώνει το Δημόσιο (και οι πολίτες) με πλημμελή έλεγχο και τεράστιες επισφάλειες.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

Πετρόπουλος Δημήτρης
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Ο Γεν. Γραμματέας

Σάσσαλος Κώστας
Πολιτικός Μηχανικός